

NUORILÄHTÖISTEN PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Reija Paananen, FT, dos. Erityisasiantuntija

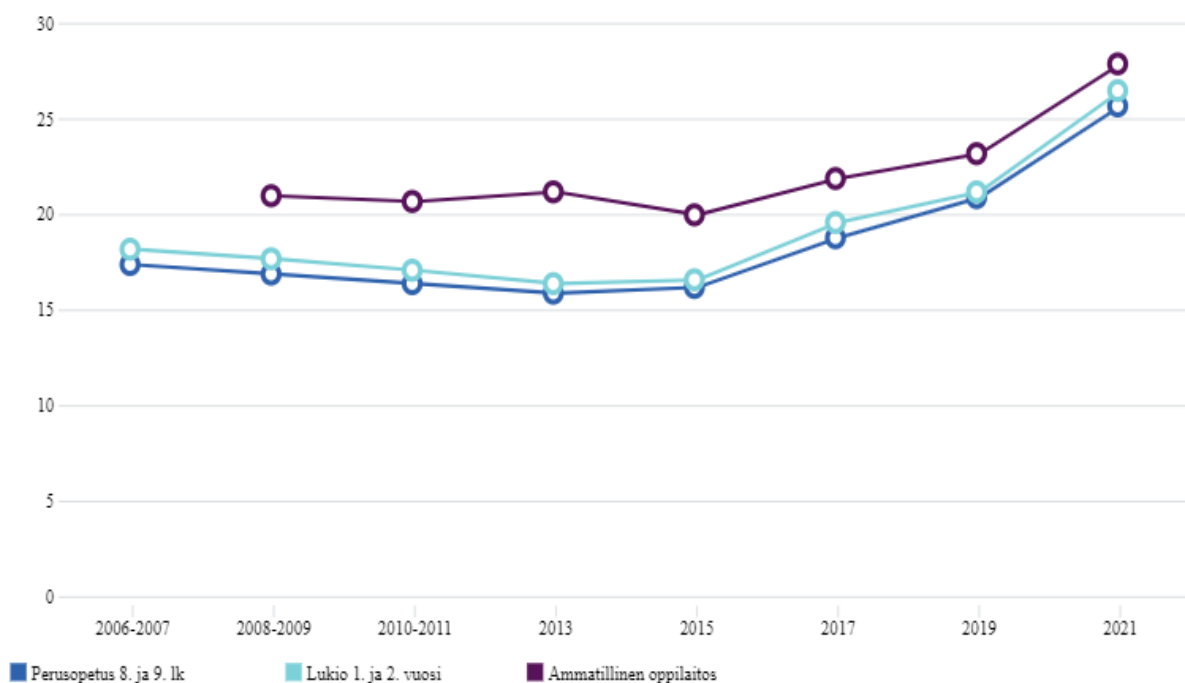
1.11.2022

Diak

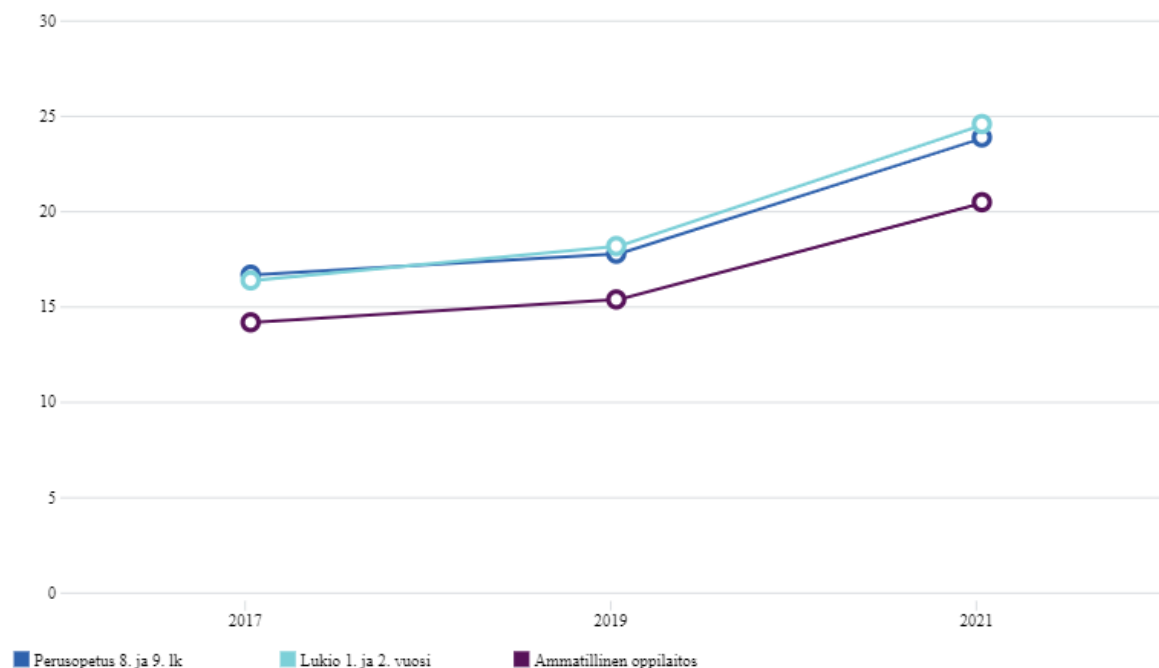
Nuorten pahoinvointi on lisääntynyt

Joka 4. nuori kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, samoin joka 4. kärsii masennusoireilusta

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %

Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, %

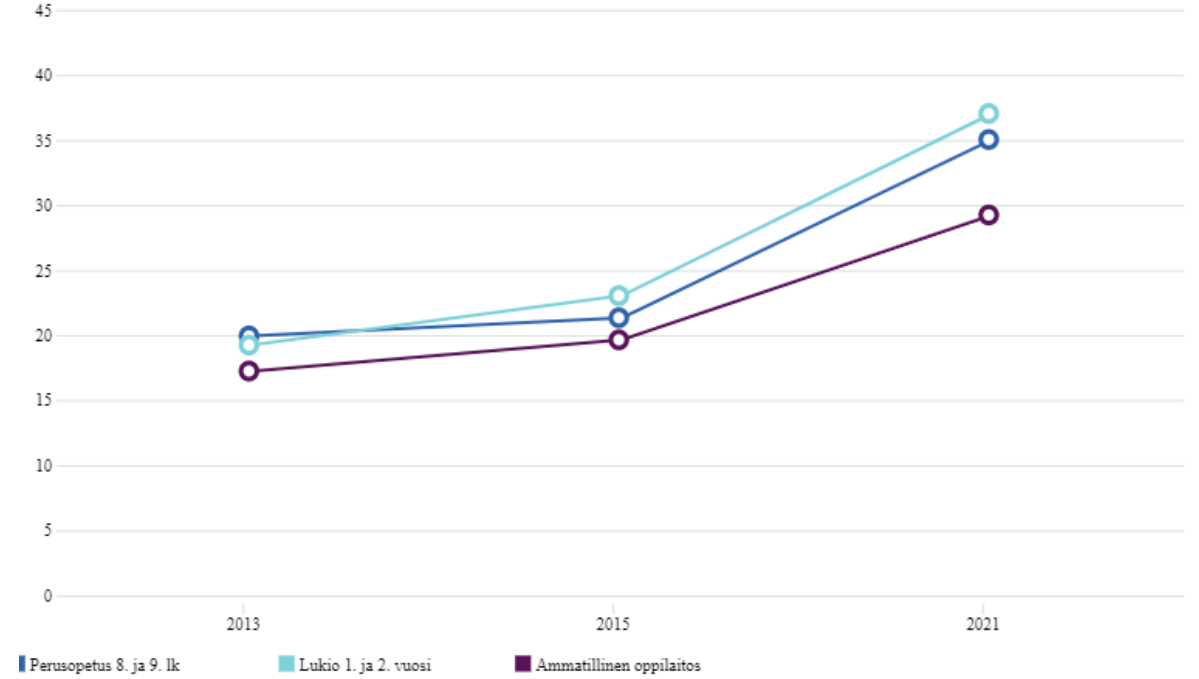

Ahdistuneisuudesta kärsivien osuus lähes kaksinkertaistunut viimeisten 10 vuoden aikana

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %

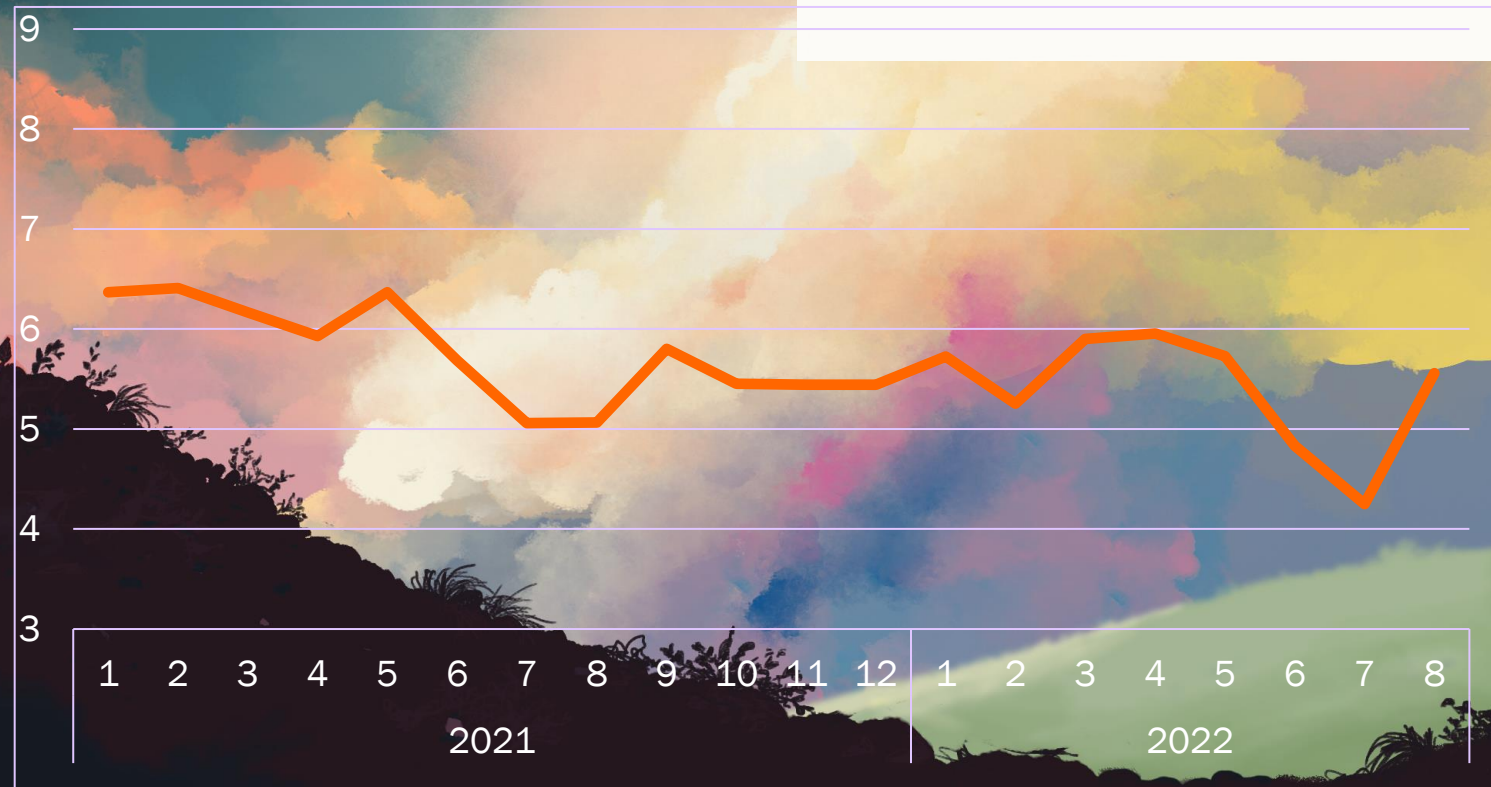

Sosiaalinen ahdistuneisuus, %

Zekki-pulssi kertoo, että nuorten tyytyväisyys elämään on heikkoa

Zekki -palveluun vastanneiden nuorten elämäntyytyväisyys

Nuorten hyvinvointi tarvitsee vahvistusta

Oman elämäntilanteen hahmottaminen on vaikeaa.

Yksin pärjäämisen eetos on vahva.

Jos tukea ei saa ajoissa, tilanteet helposti monimutkaistuvat.

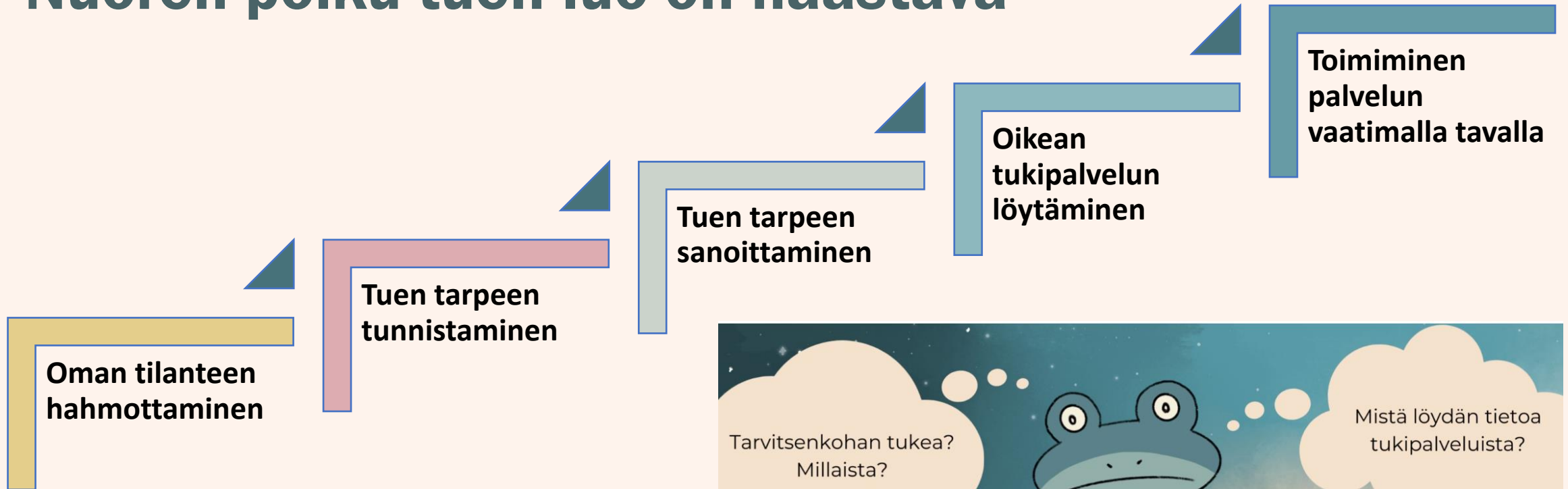
Polku tuen luo on usein mutkainen ja raskas.

Monissa tukipalveluissa ei katsota kokonaistilannetta ja vahvuuksia.

Nuorten palveluiden kehittämisessä ei käytetä ajantasaista tietoa nuorten hyvinvoinnista.

Nuoren polku tuen luo on haastava

Myös kohtaamisessa on ongelmia

- Kokemus vähätellyksi tulemisesta on yleinen ja nuoret kokevat, että heitä ei ehditä kuunnella, tai että heidän mielipiteensä sivuutetaan.
- Ei huomioida kokonaistilannetta, nähdään nuori vain ongelmiensa kautta.
- Tilanteen helpottumista edellyttävä luottamus ei pääse syntymään.
- Nuoren omaa toimijuutta ei tueta tai luotetaan liikaa nuoren itseohjautuvuuteen
- Nuoret toivovat: Kohtaaminen, kuuntelu, kannustaminen

Zekkiin vastanneiden nuorten tyytyväisyys hyvinvoinnin eri osa-alueisiin

3

4

5

6

7

8

Mitä nuoret toivovat – tärkeimpänä kolme K:ta

Muistetaanko riittävästi huomioida hyvinvoinnin perusta ja psykologiset perustarpeet?

Kuulun minulle tärkeään ryhmään

Tulen kuulluksi

Saan tarvittaessa apua arjen ongelmissa

Voin vaikuttaa minulle tarjottuun tukeen

Mielipiteillääni on merkitystä

Saan riittävästi tukea ja kannustusta

Voin itse vaikuttaa elämäni

Elän minulle merkityksellistä elämää

Voin vaikuttaa minulle tärkeisiin asioihin

Voin pohtia jonkun aikuisen kanssa tavoitteitani ja tulevaisuuttani

Suhtaudun luottavaisesti tulevaisuuteeni

Minuun luotetaan

Paananen ym. <https://dialogi.diak.fi/2020/11/19/lasten-ja-nuorten-jalkihuolto-kehitetaan-elamantilannemittarin-avulla/>

Nuorten palveluissa pohdittavia

Voiko palvelu sitoutua nuoreen vai pitääkö nuoren sitoutua palveluun?

Onko palvelussa joustoa tarpeen mukaan?

Onko palvelumme proaktiivista? Miten kerromme itsestämme?

Onko rinnallakulkeminen mahdollista?

Tunnistamme ko tukea tarvitsevan nuoren? Entä tuen tarpeet?

Tulemmeko nuoren lähelle?

Onko nuoren kokonaishyvintointi määritelty tietyn tahon tai ammattilaisen vastuulle?

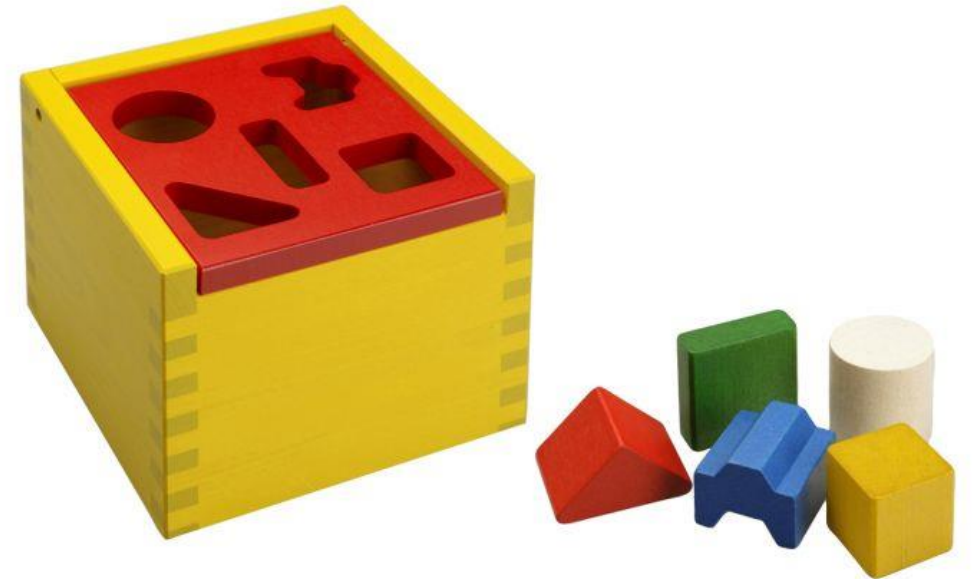
Onko käytössä yhteisiä asiakas- tai hv-suunnitelmia?

Leimaako palvelun käyttö nuorta?

Kuuntelemmeko nuoren tarpeita vai tarjoammeko valmiita vastauksia?

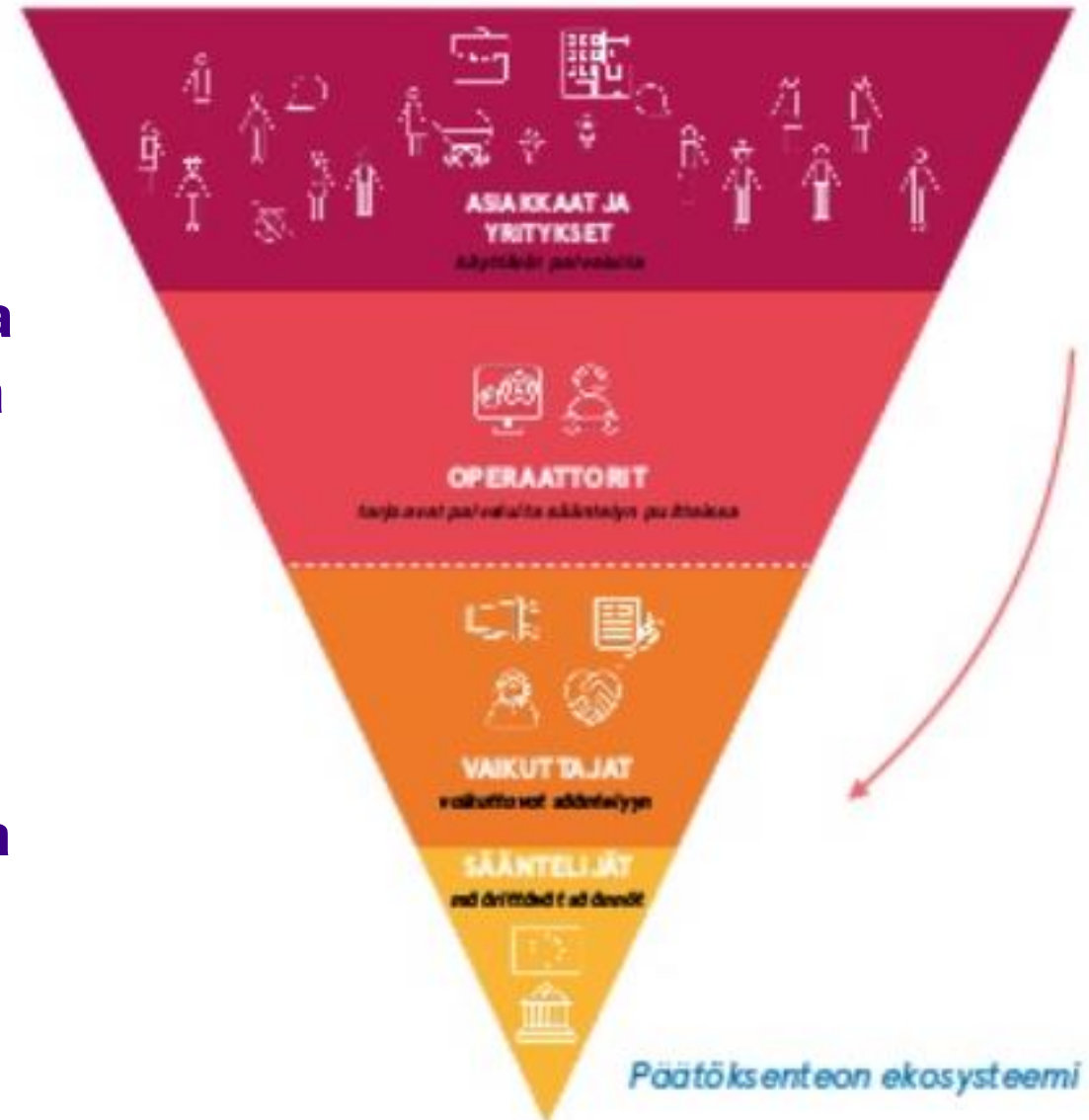
Nuori sopimaan järjestelmään vai toisinpäin?

- » Pistemäisillä ratkaisuilla ei saavuteta laatua
- » On muutettava koko ekosysteemiä, alhaalta ylös
- » Nuorilähtöisyys ohjaamaan muutosta
  - » koskee myös työntekijöitä, johtajia ja kaikkia, jotka ovat mukana systeemissä (Monialaisuus, monitoimijaisuus)

Ihmislähtöiset palvelut

- » Perinteinen organisaatiolähtöisyys keikautettava nurinpäin
- » Asiakkaan tarpeet ohjaavat toimintaa sekä päätöksentekoa kaikilla asteilla
- » Punaisena lankana:
  - Tarpeenmukaiset ja
  - Oikea-aikaiset palvelut
- » Kenen tarpeisiin ratkaisu perustuu? Tarjoammeko oikeaa ratkaisua? Kuka määrittelee asiakkaan tarpeet?
- » Yhteisen tekemisen tavoitteet määriteltävä

Tulevaisuuden tarpeet

Nuorilähtöisyyden vahvistaminen

- Kokonaishyvinvoinnin huomioiminen ja vahvistaminen
- Psykososiaalinen tuki
  - Itsetunnon ja tulevaisuuden uskon vahvistaminen
  - Vaihtoehtojen ja mahdollisuuksien avaaminen ja pohdinta
  - Psykologisten perustarpeiden huomioiminen
  - Itseohjautuvuuden vaatimusten huomioiminen
- Jalkautuminen
- Rinnallakulkijuus
- Kopin ottaja, palvelujärjestelmän ”tulkki”
- Osallisuuden, osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollistaja
- Vertaisuuteen liittyvät mahdollisuudet
- Viestintä, markkinointi, proaktiivisuus (digi vs. kasvokkaiset)

Rakenteet

- Yhdyspinnat (sote, 3.sektori, Kela, TE, oppilaitokset),
- Palveluketjujen ja –kokonaisuuksien rakentaminen, monialaisen tuen toimivuuden varmistaminen
- Monialaisen ja –toimijaisen työn yhteiset tavoitteet
- Yhteinen tekeminen, vaikuttava yhteistyö
- Vaikuttava tekeminen, yhteisen tekemisen vaikutusten osoittaminen

Nuori- lähtöisessä palvelu- järjestelmässä

Nuoren ei tarvitse tietää,
mihin hän apua tarvitsee ja
mistä sitä lähtee hakemaan

Tukipalvelut jalkautuvat ja
tukea tarjotaan siellä, missä
nuoretkin liikkuvat, ilman
kynnyksiä

Nuorelta ei apua saadaksesen vaadita
kykyä toimia palvelujärjestelmän
vaatimalla tavalla, vaan apua tarjotaan
aktiivisesti

Tukea tarjoavat kohtaamisen
ammattilaiset, jotka eivät
tarjoa valmiita vastauksia

3.sektorin ehkäisevät ja helposti
saavutettavat palvelut
muodostavat yhdessä julkisten
palveluiden kanssa saumattoman
kokonaisuuden

Nuori kohdataan
tasaveroisena, arvokkaana ja
merkityksellisenä oman
elämänsä asiantuntijana

Avun
hakemiseen
rohkaistaan ja
kannustetaan

Kiitos!

Reija Paananen

FT, dos, Erityisasiantuntija

reija.paananen@diak.fi

Twitter: @reijapaananen

LinkedIn

+358 40 5084294

